

1. ETKİNLİK Okuma sırasında aşağıdaki soruların cevaplarını tahmin ediniz.

Soru	Tahminim
Sizce boğayı neden meydana getirmiş olabilirler?	Güreş için eğlenmek amaçlı olabilir.
Dirse Han'ın oğlu boğadan kurtulmak için ne yapmış olabilir?	Düşürmüş olabilir.

2. ETKİNLİK Okuduğunuz metinde geçen anlamını bilmediğiniz kelimeleri aşağıya yazınız. Bu kelimelerin anlamlarını metinden yola çıkarak tahmin ediniz. Sonra bu kelimelerin anlamlarını sözlükten bularak tahmininizi kontrol ediniz. Anlamını öğrendiğiniz bu kelimeleri birer cümlede kullanınız.

Kudretli	Tahminim: .. Güçlü Sözlük anlamı: .. Gücü olan, güçlü., kuvvetli Cümlem: Kudretli bir adam içeriye doğru ilerledi.
kabile	Tahminim: .. Topluluk Sözlük anlamı: .. Ortak bir atadan türediklerine inanılan topluluk-boy Cümlem: Kabile reisleri çok güçlü olur.
savulmak	Tahminim: .. Kaçmak Sözlük anlamı: .. Bir şeyden çekinerek bulunduğu yerden uzaklaşmak. Cümlem: Savulun !Battal Gazi geliyor.
	Tahminim: Sözlük anlamı: Cümlem:
	Tahminim: Sözlük anlamı: Cümlem:

3. ETKİNLİK "Boğaç Han" adlı metni olay, yer, şahıs kadrosu ve zaman bakımından inceleyiniz.

Yer	Meydan
Zaman	Geçmiş zaman
Şahıs ve varlık kadrosu	Boğa, deve, Bayındır Han, Oğuz Beyleri, Dirse Han, Dirse Han'ın oğlu, çocuklar, Dede Korkut

Olay

Dirse Han'ın oğlunun boğayı yenmesi sonucu Dede Korkut'un Dirse Han'ın oğluna isim vermesi.

1- Dirse Han'ın oğlu ve arkadaşları aşık oyunu oynuyorlardı.

2- Dirse Han'ın oğlu boğayı alından ittirirken birden çekilip boğayı yere düşürmüştür.

3- Dirse Han'ın oğluna Dede Korkut, Boğaçhan adını vermiştir.

4- Dede Korkut, Dirse Han'dan Beylik, taht, at, on bin koyun, deve, otağ, cübbe elbise vermesini istemiştir.

5- Okuduğumuz metinde Türkler' in isim verme geleneği yer almaktadır.

4. ETKİNLİK Aşağıdaki soruları okuduğunuz metne göre cevaplayınız.

1) Dirse Han'ın oğlu ve arkadaşları meydanda hangi oyunu oynuyorlardı?

2) Dirse Han'ın oğlu, boğayı yenmek için ne yapmıştır?

3) Dirse Han'ın oğluna kim isim vermiştir? Verdiği isim nedir?

4) Dede Korkut, Dirse Han'dan oğluna neler vermesini istemiştir?

5) Okuduğunuz metinde Türklerin hangi gelenekleri yer almaktadır?

5. ETKİNLİK Okuduğunuz metindeki olayı siz anlatsaydınız nasıl kurgulardınız?

Benim Kahramanlarım: Boğa, Boğaç Han, Dede Korkut

Olayın Geçtiği Yer: Tarla

Olay: Dirse Han'ın oğlu tarlada çalışırken, ipini koparan kızgın bir boğa Dirse Han'ın oğlunun üzerine gelir. Oğlan yerdeki taşı boğanın kafasına vurur ve bayıltır. Bunu gören Dede Korkut oğlana Boğaç Han adını verir.

Olay:

.....

6. ETKİNLİK Bir gazeteci olduğunuzu düşününüz. Dede Korkut ile röportaj yapmak için sorular oluşturunuz. Dede Korkut'un vermiş olabileceği cevapları araştırma sonuçlarınızdan yararlanarak arkadaşlarınıza sununuz.

1- Sizin ününüz nereden geliyor?

Dede Korkut: Ben Oğuzların destansı hikayelerinin ilk anlatıcısıyım. Ünüm buradan gelmektedir.

2- Soyunuz nereden geliyor?

Dede Korkut: Oğuzların Kayı boyundan gelmektedir.

3- Size niçin bu kadar çok önem veriyorlar, niçin saygı duyuyorlar?

Dede Korkut: Ben bir bilgeyim. Türk gelenek ve göreneklerini iyi bilirim. İnsanlar hep bana danışırlar. Onlara yol gösteririm.

4- Mesleğiniz nedir?

Dede Korkut: Oğuz hükümdarlarına vezirlik yapıyorum.

5- Hikayelerinizde neler anlatıyorsunuz?

Dede Korkut: Türklerin yaşayış biçimlerinden gelenek ve göreneklerine kadar pek çok olay, kahramanlıklar, gelenek ve görenekler anlatırım.

6- Hikayeleriniz ne zaman yazıya geçirildi?

Dede Korkut: 15. yüzyılda yazıya geçildi.

a-İsim verme geleneğinden bahsedilmiştir.

b-Aynı değildir.

c-Farklı kültürlerle ait iyi şeyleri kendi kültürümüze dahil edip kültürümüz geliştirebilmemiz açısından önemlidir.

7. ETKİNLİK Kırgız Türklerinin Manas Destanı'ndan alınan aşağıdaki bölümü okuyunuz.

MANAS

Cakıp; her kabilenin başta gelenlerini, yakınlarını, bilgili ak sakalları özellikle ziyafet sofrasında alkoymuş her birine elbise giydirdi. Çocuğunu sağ eteğine koyarak hanımını peşine takıp ortaya çıktı. "Sevgili kardeşlerim! Tanrı'mın verdiği oğluma ad veriniz." Cakıp, diz üzerine oturup dileği için dua etti. Çocuktan çıkan ışığa bakıp ona layık bir ad bulamayan halk şaşırıp kaldı. Ah, Tanrım! Tam bu sırada beyaz çadıra yırtık deri elbise giyen, elinde beyaz asa tutan, beline çakmak taşı bağlayan, ayağına çarık saran bembeyaz sakallı, ak külahlı derviş içeri girdi. "Millet!" dedi yüzü ışıldayan derviş, şaşkın oturanlara bakarak "Müsaade ederseniz nur yüzlü çocuğun adını ben vereyim." Onlar da "Olsun, ağzından çıkan kutlu olsun, çocuğun adını sen ver ihtiyar." dediler. Söylemek benden söz Tanrı'dan. Çocuğun adı Manas olsun. Ulu adına layık bahadır olsun. Beladan uzak dursun." dedi.

Manas Destanı

- Bu paragrafta Kırgız Türklerinin hangi geleneğinden bahsedilmiştir?
- Boğaç Han'a isim verilme yöntemiyle Manas'a isim verilme yöntemi aynı mıdır?
- Kültürel farklılık oluşturma amacıyla farklı kültürler hakkında bilgi sahibi olmak neden önemlidir?

8. ETKİNLİK Kısa çizginin kullanım alanları ve bunlara örnek cümleler verilmiştir. Kısa çizginin kullanım alanlarıyla örnek cümleleri eşleştiriniz.

1. Satıra sığmayan kelimeler bölünürken satır sonuna konur.	a) Dede Korkut'un bu hikâyesi-Boğaç Han- Türklerin ad koyma geleneği hakkında bize bilgiler vermektedir. (Ömer Seyfettin)
2. Cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başına ve sonuna konur.	b) Soğuktan mı titriyordum yoksa heyecandan, korkudan ya da üzüntüden mi bilmem.
3. Kelimelerin kökleri, gövdeleri ve eklerini birbirinden ayırmak için kullanılır.	c) Gözlüklü sözcüğünün kök ve eklerine ayrılışı şu şekildedir: göz-lük-lü
4. Fiil kök ve gövdelerini göstermek için kullanılır.	ç) -lık/-lik ekleri isimden isim yapan; -ımsa, -tır ekleri fiilden fiil yapan eklerdir.
5. İsim yapma eklerinin başına, fiil yapma eklerinin başına ve sonuna konur.	d) Dur- fiilinden yeni kelimeler türetiniz.
6. Heceleri göstermek için kullanılır.	e) İl-kög-re-tim sözcüğünün hecelerine doğru ayrılışı bu şekildedir.

9. ETKİNLİK Türklerde isim verme geleneklerini dikkate alarak kendinize bir isim veriniz. Bu ismin size verilmesine neden olan olayı kurgulayarak bir hikâye yazınız.

BENİM ADIM BERAT

Benim adım Berat ÇAKMAKÇI.

12 yaşında bir ortaokul öğrencisiyim. Önceki yıllarda ismimin hangi anlama geldiğini bilmiyordum.

Bir gün merak edip anneme sordum. Annem başladı anlatmaya...

Bizler elhamdulillah müslümanız. Doğduğumuz günden öldüğümüz güne kadar İslamiyet in kurallarını yaşamak ve yaşatmak zorundayız. Bu bize verilmiş bir emirdir.

Dinimizde önemli günler ve geceler vardır. Bunlar bayram günleri, Cuma günleri ve kandil geceleridir. Bu gün ve geceler bizim için önemli ve anlamlıdır.

Bu önemli gün ve gecelerden birisi de Berat gecesidir. İşte sen o gün öğleye doğru saat 11:30 dünyaya geldin. Berat Gecesi bizim için önemlidir. O günün anlamına uygun olarak biz de sana Berat ismini koyduk.

Sen de ismin gibi ol. Ömrün hayırlı ve uzun olsun yavrum dedi.

BİR SONRAKİ DERSE HAZIRLIK

Aşağıdaki tarihî şahsiyetlerden birini seçiniz. Seçtiğiniz kişiyi tanıtan bir konuşma hazırlayınız.

Tarihî şahsiyetler: Fatih Sultan Mehmet, Uluğ Bey, Nasrettin Hoca, Pirî Reis, Mimar Sinan, Yunus Emre, Kâtip Çelebi.